

MALTA

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE**

Seduta tat-30 ta' Marzu, 2006

Citazzjoni Numru. 435/2004

“A”.

vs.

“B”.

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 23 ta' Dicembru 2004 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi l-kontendenti zzewgu fis-27 ta' Awissu 1996 fir-Registru Pubbliku ta' Malta, u z-zwieg taghhom gie registrat fir-Registru Pubbliku ta' Malta, bin-numru ta' l-Iskrizzjoni 1431/1995 u dan kif jirrizulta mill-anness certifikat taz-zwieg mmarkat Dok “A”;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat minhabba difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga u fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li ghamlitha mpossibbli ghall-konvenut li jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg;

Illi l-kunsens tal-konvenut inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg. Il-konvenut izzewweg meta ma kellu l-ebda intenzjoni li jsegwi fedelment l-elementi essenzjali taz-zwieg kif inhuma rikonoxxuti mill-ligi Maltija;

Illi minhabba r-ragunijiet premissi u minhabba ragunijiet ohra kontemplati fl-**Att XXXVII tal-1975** li jirregola z-zwigijiet, iz-zwieg bejn il-kontendenti kien null u bla effett legali.

Illi ghalhekk l-attrici talbet li l-konvenut jghid ghar-ragunijiet premissi ghaliex m'ghandiex din il-Qorti:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi z-zwieg ikkuntrattat bejn il-kontendenti fis-27 ta' Awissu 1996, huwa null u minghajr effett legali.

2. Konsegwentement tordna li din in-nullita` tigi registrata fuq l-att taz-Zwieg relattiv.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut li jibqa' ngunt minn issa ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta' xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 3 sa 5 tal-process;

Rat id-digriet tal-affidavits moghti lill-partijiet tal-21 ta' Jannar 2005 fejn il-Qorti pprefiggiet terminu ta' tletin (30) gurnata lill-attrici sabiex tipprezenta x-xhieda kollha taghha producibbli bil-procedura tal-affidavits bin-notifika lill-kontro-parti jew lid-difensur taghha, li nghata wkoll l-

Kopja Informali ta' Sentenza

istess terminu sabiex huwa wkoll jipprezenta l-affidavits tieghu.

Rat il-verbal tal-10 ta' Mejju 2005 fejn il-kawza giet kancellata a spejjez attrici peress li ma deher hadd.

Rat ir-rikors datat 11 ta' Mejju 2005 sabiex il-kawza terga' tigi riappuntata.

Rat id-digriet tal-Qorti datat 11 ta' Mejju 2005 fejn l-attrici giet ordnata qabel xejn taderixxi ruhha mad-digriet tas-17 ta' Mejju 2005.

Rat in-nota tal-attrici "A" tas-16 ta' Gunju 2005 fejn prezentat l-affidavit taghha stess bhala Dok. "SD" a fol. 16 sa 20 tal-process.

Rat id-digriet ta' din il-Qorti datat 20 ta' Gunju 2005 fejn il-kawza giet riappuntata ghas-7 ta' Dicembru 2005 b'dan li l-atti kollha attrici kellhom jigu notifikati lill-konvenut u kellu jigi pprezentat certifikat taz-zwieg formali kollox kif jidher a fol. 22 u 23 tal-process.

Rat in-nota attrici datata 8 ta' Lulju 2005 fejn hija tat ruhha notifikata bl-avviz tar-riappuntament tal-kawza kollox kif jidher a fol. 25 tal-process.

Rat ir-rikors ta' l-attrici datat 16 ta' Awissu 2005 (fol.27) fejn talbet li n-notifika tal-konvenut issir wara l-hinijiet legali u fin-nuqqas skond id-disposizzjonijiet ta' **l-artikolu 187 tal-Kap 12.**

Rat id-digriet ta' din il-Qorti diversament presjeduta mis-Sinjora Tieghu l-Onorevoli Prim'Imhalled Vincent De Daeganto datat 26 ta' Awissu 2005 fejn laqghet it-talba biss u limitatament ghan-notifika wara l-hinijiet legali.

Rat ir-rikors ta' l-attrici datat 9 ta' Settembru 2005 (fol.31) fejn talbet li n-notifika tal-konvenut issir skond id-disposizzjonijiet ta' **l-artikolu 187 tal-Kap 12** pero' f'gazzetta lokali wahda.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-digriet ta' din il-Qorti fejn laqghet it-talba sabiex in-notifika ssir abbazi ta' **l-artikolu 187 (3) tal-Kap 12** f'gazzetta lokali wahda.

Rat n-notifika bl-affissjoni li saret fid-19 ta' Settembru 2005, l-pubblikazzjoni bil-Gazzetta tal-Gvern li saret fl-1 ta' Novembru 2005 (fol.39) u l-pubblikazzjoni fil-gazzetta lokali li saret fl-10 ta' Novembru 2005 (fol.37), l-estratt ta' din ta' l-ahhar esebit b'nota attrici datata 10 ta' Novembru 2005 (fol.36).

Rat li l-konvenut minkejja li notifikat bil-mod imsemmi ma pprezenta l-ebda nota ta' eccezzjoni u lanqas deher fil-kawza u ghalhekk baqa' kontumaci.

Rat il-verbal tas-seduta datata 7 ta' Dicembru 2005 fejn hadd mill-partijiet ma deher, u deher biss Dr. Ludvic Caruana ghall-attrici u l-Qorti pprefiggiet terminu lill-konvenut ta' ghoxrin (20) gurnata sabiex jipprezenta nota ta' osservazzjonijiet tieghu bin-notifika lill-kontro-parti jew lid-difensur taghha li jkollha l-istess terminu ghall-prezentata ta' nota responsiva.

Rat li l-konvenut ma pprezenta l-ebda nota ta' osservazzjonijiet u l-attrici ma pprezentat l-ebda nota.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

(i) PRINCIPJI LEGALI.

Illi l-attrici qed tippretendi li z-zwieg taghha tat-27 ta' Awissu 1996 huwa null u bla effett ghat-termini tal-**artikolu 19 (1) (d) u/jew (f) tal-Att XXXVII tal-1975 li Jirregola z-Zwigijiet.**

Illi l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255** jghid illi z-zwieg ikun null jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat

b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi kif inghad fis-sentenza “**Emanuel Walter Vella vs Mona Lisa Vella**” (P.A. (RCP) - 1 t'Ottubru 2002 - Cit Nru 801/96/RPC) il-kuncett ta' d-diskrezzjoni ta' gudizzju “*supposes not only maturity of intellect but also a maturity of the will, that is an ability to take decisions responsibly. A person must possess a critical faculty and internal freedom of choice in order to contract validly.*”

*“Psychic disorders which give rise to a defect of due discretion include immature personality, which may be characterised by affective infantilism, immature character, affective immaturity and an emotionally unstable personality. Serious immaturity could very easily constitute a ground of nullity for a marriage. In a Rotal decision of 1961 **Sabattani** held that a person either has or has not sufficient discretion of judgement to marry. If he has not, then he suffers from ‘aementia’, not in the sense of insanity, but in the sense that he lacks the sufficient maturity of judgement to understand and choose marriage Therefore, the weakness which affects the mind can merely result from the lack of maturity”*

Illi **G. Veness**, kif ikkwotat minn **N. Picard** in “**L’immaturite’ et le consentement matrimonial**” (pg. 54-55) jghid is-segwenti:-

“The judge must consider the overall behaviour of the spouse, taking into account the gravity of the conduct, its continuity throughout the conjugal life, its influence on the couple’s equilibrium, the relation of behavioural disorders to the ‘ius in corpus’ and also to the right to the community of life and to consider also all the other factors which are relevant to the determination of the gravity of this immaturity with reference to married life.”

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga` kellha okkazzjoni tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenzi “**Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gia` Borg**” (Cit. Nru. 1564/97/RCP deciza fil-21 ta' Ottubru 1999) u “**Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella-Flores et noe**” (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar, 2000); “**Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar et nomine**” (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002); “**Ali Chahid vs Mary Spiteri**” (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002); “**Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia**” (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002); “**Romina Zammit vs Paul Zammit**” (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002) u ghall-principji hemm enuncjati. Diversi sentenzi ohra minn dak in-nhar kollha kkonfermaw l-istess principji.

Illi f'dawn is-sentenzi, u in partikolari fid-decizjoni “**Josette Lungaro vs Jesmond Lauro**” (P.A. (RCP) I-1 ta' Frar 2001) il-Qorti ghamlet referenza ghas-segwent i sposizzjoni ta' **Viladrich** li jghid:-

“Thus, there is grave lack [of discretion of judgement] when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgement refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties, which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring. (Viladrich, P.J. “Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated” (Montreal, 1993) p. 686).

Illi fis-sentenza “**Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella-Flores et noe**” (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000) il-Qorti spjegat:-

“Kwantu ghall-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni

fil-Kap 255, dawn l-obligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma “the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics”. (Viladrich, P.J. op. cit., p. 687).

Illi fil-fatt dan ifisser li dak li ghandu jwassal lill-partijiet sabiex jaghtu l-kunsens taghhom taz-zwieg ma huwa xejn hlief dak li gie deskritt fil-kawza fl-ismijiet **“Mary Mustefa Al Muhamed vs Mustefa Mustefa Al Muhammed”** (P.A. (NA) 27 ta' Lulju 1999) fejn inghad li:-

*“Fil-kawza **“Haidin vs Haidin”** (PA. (Q.K) 7 ta' Lulju 1994), il-Qorti qalet illi m'ghandu jkun hemm ebda motivazzjoni li iggieghel persuna tersaq ghaz-zwieg ghajr l-imhabba lejn persuna ohra w ix-xewqa li tqatta' l-kumplament ta' hajjitha fil-kumpanija taghha. Fiz-zwieg wiehed irid ikun lest li jaghtiha t-totalita' tieghu nnifsu esklussivament lill-persuna l-ohra, u din l-ghotja trid tkun mhux biss reciproka izda motivata bi hsieb genwin li verament ikun irid johloq ‘a partnership for life’.*

Illi dan iwassal sabiex minn diversi espozizzjonijiet tal-gurisprudenza vasta u nostrana, jista' jinghad illi d-dmirijiet u drittijiet tal-mizzewgin fiz-zwieg huma dawk li komunament wiehed jistenna fi zwieg normali fis-socjeta' taghna, u dan minkejja li l-ligi qatt ma taghti definizzjoni ta' l-istess. Fost dawn, wiehed isemmi l-fedelta` u l-assistenza, l-unita` u l-indissolubbilta' taz-zwieg, l-hajja

komuni flimkien, id-dritt u d-dmir illi jittiehdu decizjonijiet flimkien intizi fl-ahjar interess tal-familja u l-prokreazzjoni ta' l-ulied. Il-hajja mizzewga timporta li l-mizzewgin jaqsmu kollox flimkien u li jkunu ta' ghajnuna u ta' assistenza lil xulxin, b'impenn shih a favur ta' xulxin u taz-zwieg taghom l-element tal-*'communio vitae'*. Fil-kawza **"Micallef vs Micallef"** (deciza fl-4 ta' Mejju 1993, il-Prim'Awla tal-Qorti Civili) gie riaffermat illi *'element essenzjali tal-hajja mizzewga skond il-ligi taghna huwa d-dritt tal-mizzewgin ghall-komunjoni tal-hajja ('communio vitae') bejniethom'*.

Illi dawn il-principji kollha gew kkonfermati f'diversi sentenzi moghtija minn din il-Qorti nkluzi **"Maria Rita Calleja vs Mohamed Ben Mohamed Khemiri"** (P.A. (RCP) 17 ta' Frar 2000); **"Nicolai Balzan vs Simone Cremona"** (P.A. (RCP) 9 ta' Marzu 2000); **"Ousama Sadalah vs Doris Tanti"** (P.A. (RCP) 4 ta' April 2000); **"Josephine Gabriel vs Dr. Georg Sapiano et nomine"** (P.A. (RCP) 8 ta' Novembru 2000); **"Josette Lungaro mart Jesmond Lauro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001); **"Mazen Dadouch vs Maria Dadouch xebba Galea"** (P.A. (RCP) 22 ta' Marzu 2002); **"Albert Grech vs Josette Grech"** (P.A. (RCP) 30 ta' April 2002); **"Marco Tanti vs Catherine Azzopardi"** (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002); u **"Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia"** (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002) fost ohrain, li ghalhom qed issir ukoll riferenza.

Illi rigward l-artikolu **19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta**, dan l-artikolu jipprovi li hemm nullita' taz-zwieg:-

"(f) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg."

Illi dan is-sub-artikolu jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali (*'colorem habens, substantiam vero nullam'*) kif ukoll dak parzjali (*'colorem habens, substantiam vero alteram'*) tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frazi *“eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu”*, jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, l-Qorti fil-kawza **“Bonnici vs Bonnici”** (P.A. 30 ta' Lulju 1982) qalet illi biex ikun hemm simulazzjoni totali jrid jigi ppruvat li l-*‘finis operis’* taz-zwieg gie effettivament eskluż mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza **“Cali’ vs Dr. Albert S. Grech nomine”**. (P.A. 22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur għaccerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat tieghek fuq x'inhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **“Galea vs Walsh”** (P.A. 30 ta' Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *“meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux għall-kunsens intern li jkun inghata”*. Illi fis-sentenza **“Muscat vs Borg Grech”** (P.A. 14 ta' Awissu 1995) gie spjegat il-kuncett ta' simulazzjoni b'dawn il-kliem:-

“Għalhekk min esternament ikun wera li qed jaghti l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b'att pozittiv tal-volonta' tieghu qed jichad il-kunsens għal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu”.

Illi kif gie nsenjat fid-decizjoni fl-ismijiet **“Francesco Teuma vs Luigi Camilleri et”**, (K. 1 ta' Ottubru 1884 - Vol. X p.912):-

“a poter dedursi la invalidita' dell'atto e' necessario che risulti chiaro, che cio' che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe' ‘fictio seu ostensio falsi pro vero”.

Illi fil-kawza **“Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar et nomine”** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002) inghad li *“meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja hu kapaci jaghti l-kunsens validu taz-zwieg, pero' bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe’*

ssimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali".

Illi fil-fatt din il-Qorti kkonfermat l-istess imsemmija interpretazzjoni tant li fis-sentenza "**Al Chahid vs Mary Spiteri**" (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002 gie ribadit li "*wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta' l-kunsens tieghu kien gja' mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma' xi wahda jew aktar mill-obbligi matrimonjali. Fl-ewwel ipotesi hemm ir-ragunijiet li jaghtu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi tal-annullament taz-zwieg".*

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot il-kuncett ta' "*l-eskluzjoni pozittiva ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga*", u cjoe' simulazzjoni parzjali, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-kawza "**Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et**" (P.A. (NA) 14 ta' Lulju 1994) elenkat l-elementi essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-"*kommunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubbilta' tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta' u d-dritt ghall-prokreazzjoni ta' l-ulied*". L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza "**Aquilina vs Aquilina**" (P.A. (NA) 30 ta' Jannar 1991) u fis-sentenza "**Grech vs Grech**" (P.A. (NA) 9 ta' Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-'*consortium vitae*' tikkomprendi zewg elementi, u cjoe' l-imhabba konjugali u r-responsabbilta' tal-familja. Kif qalet il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni "**Magri vs Magri**" (14 ta' Lulju 1994):-

*"Jekk din il-*consortium vitae*' hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-*consortium vitae*' tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabbilta' tal-familja."*

Illi fil-fatt l-element ta' l-indissolubbilta` taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara wahda, mibnija fuq il-fedelta` u formazzjoni tal-familja. Il-ligi Maltija tippresupponi '*uris tantum*' dan l-element ta' indissolubbilta' fiz-zwieg.

Illi intant u f'dan il-kuntest **J. Edwards Hudson** (pg. 164-165), jispjega car li: "*indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contracts with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent and to which he adheres totally with both intelligence and will power*".

Illi wkoll, **D.J. Burns**, fil-kummentarju tieghu ("**Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions - A Historical Synopsis and Commentary**". pg.151) jghid li "*it is not necessary that this intention (i.e. li teskludi l-indissolubbilta') was formulated as an express agreement, it can be inferred either from an explicit declaration of one or both parties, or consequent on certain words or actions implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract.*"

Illi hawn ukoll il-Qorti tirreferi ghal dak li nghad fis-sentenza "**Sharon Lanzon mart Francis Attard vs Francis Attard**" (P.A. (RCP) 15 ta' Marzu 2000) u cjoe':-

"Meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja huwa kapaci li jaghti kunsens validu taz-zwieg, pero' fl-atti tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-omissjoni tieghu eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' ssimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn waqt li l-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali".

(ii) APPREZZAMENT TAL-PROVI.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta illi l-partijiet izzewgu fis-27 ta' Awissu 1996 bir-rit civili u dan anke peress li l-attrici kienet mwielda Tunes u l-konvenut kien Malti. Jidher li l-partijiet izzewgu f'perjodu ta' ftit zmien wara li ltaqghu, l-ewwel darba l-Libja fejn jidher li t-tnejn kienu jahdmu; jidher ma saru l-ebda preparamenti ta' xejn ghal dan iz-zwieg, tant li biex izzewgu kull ma' ghamlu kien biss li krew appartament li bdew jghixu fih flimkien; fil-fatt ma huwiex car ghaliex iddecidew li jizzewgu u joqghodu Malta ghalkemm l-attrici tghid li hija xtaqet li tistabilixxi ruhha Malta u trabbi familja; izda decizjonijiet bhal dawn ma jsirux hekk – biss ghaliex kien hemm diffikultajiet sabiex il-partijiet jiltaqghu l-Libja, fejn l-attrici tghid li kienu ltaqghu hemm xi tliet darbiet qabel ma' hadu d-decizjoni li jigu Malta u jizzewgu.

Illi jidher li l-attrici giet Malta f'Ottubru 2005 u tghid li wara ghaxar (10) xhur izzewgu civilment minkejja li mill-provi jirrizulta li kien hemm oppozizzjoni qawwiya mill-genituri tal-konvenut sabiex dan iz-zwieg isehh, u dan jidher ghaliex ma ridux lil binhom jizzewweg mara li kienet Tunezina, xhieda moghtija mill-attrici li bl-ebda mod ma giet kontradetta fl-atti processwali.

Illi dan l-atteggament jidher li kien fatali ghar-relazzjoni ta' bejn il-partijiet u dan peress li jidher li l-konvenut f'ebda stadju tal-konvivenza qasira tieghu ma' l-attrici qatt ma assuma l-obbligi essenzjali taz-zwieg u qatt ma agixxa ta' ragel mizzewweg tant li kien spicca ma riedx jahdem, jkollu relazzjonijiet extra-maritali, johrog wahdu, tant li jidher car li ma kellu ebda bazi jew b'xi mod fehem il-kuncett ta' *consortium vitae* u f'dak l-istadju ma kellux lanqas id-diskrezzjoni necessarja sabiex jifhem u jimpenja ruhu ghall-elementi essenzjali taz-zwieg u fuq kollox japprezza u jaccetta l-obbligazzjonijiet tieghu bhala ragel mizzewweg.

Illi anzi jidher car li huwa eskluda elementi essenzjali taz-zwieg mill-kunsens tieghu *stante* li qatt ma ta kaz l-element ta' fedelta' lejn l-attrici u wkoll esprima b'konvinzjoni li huwa ma ried l-ebda tfal fiz-zwieg, tant li jidher li l-koppja qatt ma ppruvat ikollha wild minn dan iz-zwieg; mhux biss izda jidher li wara ftit taz-zmien abbanduna lill-attrici tant li hija tghid fis-16 ta' Gunju 2005 li l-istess konvenut kien ilu li abbandunaha ghal tmien (8) snin u "*f'dawn it-tmien snin huwa ma regax lura*". Illi dan ifisser li l-iktar li l-partijiet damu flimkien taht dan is-suppost zwieg kien biss perjodu ta' mhux aktar minn sena u dan ghaliex il-konvenut telaq mid-dar fis-sena 1997. Ma hemm l-ebda dubju f'dawn ic-cirkostanzi u provi prodotti li l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat abbazi ta' **l-artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255**.

Illi din il-Qorti thoss ukoll li l-kunsens ta' l-attrici kien vizzjat abbazi ta' **l-artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255** ghaliex din il-Qorti thoss li mill-fatti kif spjegati mill-attrici stess jidher car li minkejja li hija kellha ntenzjonijiet tajba, kien jidher car li r-raguni taghha sabiex tizzewweg lill-konvenut hekk malajr u meta fil-fatt sehh, kien dovut fuq kollox ghaliex hija jidher li kienet infattwata bil-konvenut u wkoll ghaliex hija riedet li tghix mieghu, u possibbilment dan setgha jsir ahjar hawn Malta sabiex il-koppja kien ikollha opportunita' ahjar sabiex tara izjed il-xulxin; tant jidher li l-attrici kienet qed tara dan biss li fil-fatt hija ma setghatx tinduna li l-konvenut qatt ma kien kommess ghal dan iz-zwieg, u fil-verita' z-zwieg veru u serju ma jsirx b'dan il-mod u certament mhux ghal dawn ir-ragunijiet u l-impenn ma jsehhx qisu wiehed qed jiehu tazza te'; il-kunsens ghaz-zwieg huwa wiehed partikolari u jinkludi mpenn serju ghall-hajja mizzewga u element essenzjali ta' *consortium vitae* li huwa ndissolibbli u permanenti u certament din il-Qorti thoss li fl-istat li kienet l-attrici ma; setghatx u ma kenitx kapaci taghti kunsens li setghat tifhem u timenja ruhha ghalih b'dan li kellha nuqqas ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga u fuq l-elementi essenzjali taghha u ghalhekk il-kunsens taghha kien ukoll vizzjat abbazi ta' **l-artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255**.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi**, billi fil-kontumacja tal-konvenut, **tilqa' t-talbiet attrici biss fis-sens hawn deciz**, b'dan illi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi z-zwieg kuntrattat civilment bejn il-kontendenti fis-27 ta' Awissu 1996, huwa null u minghajr effett legali u dan ghaliex il-kunsens ta' l-attrici kien vizzjat abbazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255** mentri dak tal-konvenut kien vizzjat abbazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255**.

2. Konsegwentement tordna li din in-nullita` tigi registrata fuq l-att taz-Zwieg relattiv.

Bl-ispejjez jinqassmu bin-nofs bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----